

Në bazë të nenit 58, paragrafi 1 pika h të Ligjit mbi Vetëqeverisjen Lokale nr. 03/L-40 të Kuvendit të Republikës së Kosovës, Gazeta Zyrtare nr.28/2008, lidhur me nenin 50 pika I të Statutit të Komunës së Vitisë nr.01-013/491, të datës 21.04.2011, Kryetari i Komunës, me datën 11.03.2020 bënë këtë:

Pranuar - Priljeno Me/Dana 13-07-2020			
Nr./ organit Qm. broj	Numri/Groj	Smalce Prilog	Vlera Vrednos*
02-035/02-609			

PROPOZIM VENDIM

Plani Komunal i Veprimit për Eficiencë të Energjisë (PKVEE) 2019-2021

Neni I

Objekti i përgjithshëm i planit të veprimit për eficiencë të Energjisë 2019-2021 është zvoglimi i konsumit të energjisë, rritja e nivelit të konforit dhe ulja e barrës së shpenzimeve të energjisë në buxhetin komunal të Komunës së Vitisë.

Neni II

Përfitimet që priten nga zbatimi i PKVEE janë të natyrës financiare, mjedisore dhe operationale. Si të tilla shpenzime numrohen kursimet në buxhetin komunal që vijnë nga zvoglimi i konsumit të energjisë si dhe zvoglimi i lëndës së shtrejtë për prodhimin e energjisë me lëndë që kushton më pak por edhe nuk ndotë mjedisin.

Neni III

Udhëzimi administrativ QRK NR.09/2017 për Zyrat Komunale të Energjisë si akt nënligjor rregullon pozitën dhe detyrat e zyreve komunale të energjisë.

Neni IV

Për zbatimin e këtij propozim vendimi do të kujdeset Kryetari i Komunës

Neni V

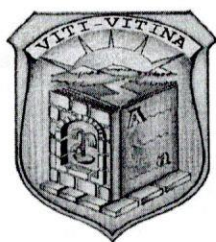
Ky propozim vendim fuqizohet në ditën e miratimit në Kuvendin Komunal të Vitisë.

Propozues,

Kryetari i Komunës

z.Sokol Haliti

KOMUNA E VITISË

Plani Komunal i Veprimit për Eficiencë të Energjisë (PKVEE) 2019 – 2021

Shtator 2019

Implemented by
giz
Deutsche Gesellschaft
für Internationale
Zusammenarbeit (GIZ) GmbH

Deklarim:

Ky Plan është mbështetur nga Qeveria Gjermane dhe implementuar përmes Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH, Projekti i Kosovës për Eficiencë të Energjisë.

Studimi, mbledhja e të dhënave dhe hartimi i planit është realizuar nga Studio Links 4. Pikëpamjet e hartueseve të këtij plani (Studio Links 4) si dhe të dhënat e publikuara nuk pasqyrojnë domosdoshmërisht pikëpamjet e GIZ-së.

DRAFT TEMPLATE

Shkurtesat:

GIZ	Agjencia gjermane për bashkëpunim ndërkombëtar
MZHE	Ministria e zhvillimit ekonomik
AKEE	Agjencia e Kosovës për efikasitet të energjisë
PKVEE	Plani komunal i veprimit për efikasitet të energjisë
PKEE	Plani komunal i efikasitetit të energjisë
kWh	Kilovat orë
kWh/m ² v	Kilovat orë për metër katror në vit
LED	Ndriçimi me dioda emetuese
MWh	Megavat orë
N A	Nuk aplikohet
ktoe	Kilo ton oil ekuivalent
KEDS	Kompania për shpërndarje dhe furnizim me energji
KAB	Korniza afatmesme buxhetore
EE	Efikasiteti i energjisë
IPCC	Paneli nderqeveritar për ndryshimet klimatike

1. HYRJE.....	7
1.1. KONTEKSTI.....	8

1.1.1. OBJEKTIVAT E PKVEE	9
1.1.2. KORNIZA LIGJORE DHE POLITIKAT.....	9
1.1.3. PËRFITIMET E PRITURA NGA PKVEE	10
1.2. PËRMBLEDHJE EKZEKUTIVE	10
1.2.1. POTENCIALI I PËRGJITHSHËM I KURSIMIT TË ENERGISË	11
2. INFORMATAT BAZË PËR KOMUNËN	13
2.1. POZITA DHE TOPOGRAFIA	13
2.2. KLIMA	13
2.3. POPULLATA DHE VENDBANIMET.....	14
2.4. STRUKTURA ORGANIZATIVE.....	15
2.5. INDIKATORËT EKONOMIK DHE FINANCIAR	15
2.6. NDËRLIDHJA ME POLITIKAT LOKALE, NACIONALE DHE TË TJERA.....	17
2.7. PËRVOJA NË ZBATIMIN E MASAVE TË EFIÇIENCËS SË ENERGISË.....	18
2.7.1. KAPACITETET PËR IMPLEMENTIMIN E PROJEKTEVE	18
3. FURNIZIMI ME ENERGI, PRODHIMI DHE DISTRIBUIMI	18
3.1. FURNIZIMI ME ENERGI	18
3.1.1. ENERJIA ELEKTRIKE	19
3.1.1.1. Furnizimi me energji elektrike	20
3.1.1.2. Distribrimi i energjisë elektrike	20
3.1.2. DERIVATET E NAFTËS.....	20
3.1.2.1. Nafta	20
3.1.2.2. Benzina	21
3.1.2.3. Mazut.....	21
3.1.2.4. LPG.....	21
3.1.3. THËNGJILLI	21
3.1.4. BIOMASË DRURI	21
3.1.4.1. Dru zjarri.....	22
3.1.4.2. Pelet.....	22
3.1.4.3. Tjera.....	22
3.2. PRODHIMI I ENERGISË	22
3.2.1. PRODHIMI I ENERGISË PREJ BURIMEVE TË RIPËRTRITSHME (PANELE DIELLORE FOTOVOLTAIKE, PANELE DIELLORE TERMALË, POMPA TË NXEHTËSISË, ERA).....	22
3.2.2. PRODHIMI I ENERGISË PËR NGROHJE QENDRORE TE QYTETIT.....	22
3.3. PRODHIMI I ENERGISË SIPAS SEKTORËVE	22
3.3.1. PRODHIMI I ENERGISË NË EKONOMITË FAMILJARE (NDËRTESAT E BANIMIT)	22
3.3.2. PRODHIMI I ENERGISË NË SEKTORIN E SHËRBIMEVE	23
3.3.2.1. Pprodhimi i energjisë në ndërtesa komunale	23
3.3.2.2. Prodhimi i energjisë në sektori komercial, ndërmarrjet e vogla dhe të mesme	24
3.3.2.3. Prodhimi i energjisë në shërbimet publike	24
3.3.3. PRODHIMI I ENERGISË NË INDUSTRI	24
3.3.4. PRODHIMI I ENERGISË NË BUJQËSI	24
3.3.5. LËNDË TJERA PËR PRODHIMIN E ENERGISË	24
4. ANALIZA E KONSUMIT TË ENERGISË SIPAS SEKTORËVE	25
4.1. KONSUMI I ENERGISË NË NDËRTESAT PUBLIKE	25
4.1.1. KONSUMI I ENERGISË NË NDËRTESAT ADMINISTRATIVE.....	27
4.1.2. KONSUMI I ENERGISË NË NDËRTESAT E ARSIMIT SHKENCËS DHE TEKNOLOGJISË	28
4.1.3. KONSUMI I ENERGISË NË NDËRTESAT E NËN-SEKTORIT TË SHËNDETËSISË.....	31
4.1.4. KONSUMI I ENERGISË NË NDËRTESAT E KULTURËS E SPORTIT.....	32

4.1.5. KONSUMI I ENERGJISË TE NDRIÇIMI PUBLIK	33
4.1.6. ANALIZA E STOKUT NDËRTIMOR	35
4.1.1. TË TJERA	36
4.2. KONSUMI I ENERGJISË NË SHËRBIMET PUBLIKE	37
4.2.1. KONSUMI I ENERGJISË NË FURNIZIMIN ME UJË DHE SEKTORIN E UJËRAVE TË ZEZA	37
4.3. KONSUMI I ENERGJISË NË SEKTORIN E BUJQËSISË	37
4.4. KONSUMI I ENERGJISË NË SEKTORIN E MBLEDHJES SË MBETURINAVE	37
4.5. KONSUMI I ENERGJISË NË SEKTORIN E TRANSPORTIT	37
4.5.1. FLOTA E AUTOMJETEVE KOMUNALE	38
4.5.2. TRANSPORTI PUBLIK	38
4.6. KONSUMI I PËRGJITHSHËM I ENERGJISË	38
5. ANALIZA E POTENCIALIT TË EFIÇIENCËS SË ENERGJISË SIPAS SEKTORËVE	39
5.1. SEKTORI I SHËRBIMEVE	39
5.1.1. NDËRTESTAT PUBLIKE	39
5.1.1.1. Ndërtesat e administratës	40
5.1.1.2. Ndërtesat e arsimit, shkencës dhe teknologjisë	40
5.1.1.3. Ndërtesat e mjekësisë familjare	42
5.1.1.4. KULTURA DHE SPORTI.....	42
5.1.1.5. Ndriçimi publik.....	43
5.2. SHËRBIMET KOMUNALE	43
5.2.1. SHËRBIMET PUBLIKE	43
5.3. BUJQËSIA	43
5.4. TRANSPORTI	43
5.4.1. FLOTA KOMUNALE	44
5.4.2. TRANSPORTI KOMUNAL	44
5.4.3. POTENCIALI I KURSIMIT NGA SEKTORËT TJERË	44
6. POTENCIALI I PËRGJITHSHËM I KURSIMIT TË ENERGJISË	44
7. ANALIZA E EMETIMEVE TË GAZRAVE SERË DHE POTENCIALI PËR KURSIM	45
8. CAQET E KURSIMIT TË ENERGJISË	46
9. MASAT E EFIÇIENCËS SË ENERGJISË PËR TË ARRIT CAQET E KURSIMIT	47
9.1. INFORMIMI DHE MASAT PËR NGRITJEN E KAPACITETEVE	47
9.1.1. MASAT PËR POLITIKAT KOMUNALE, PROMOVIM DHE NDRYSHIM TË SHPREHIVE	47
9.2. EFIÇIENCA ENERGJISË SIPAS SEKTORËVE	49
9.2.1. masat E efiçencës së energjisë në sektorin publik	49
9.2.1.1. SEKTORI I ADMINISTRATËS	50
9.2.1.2. Ndërtesat e arsimit, shkencës dhe teknologjisë	50
9.2.1.3. Sektori i shëndetësisë	54
9.2.1.4. Sektori i kulturës dhe sportit	56
9.2.1.5. Ndriçimi publik.....	56
9.2.1. SHËRBIMET PUBLIKE	56
9.3. BUJQËSIA.....	57
9.4. TRANSPORTI	57
9.4.1. FLOTA KOMUNALE DHE TRANSPORTI PUBLIK.....	57
10. PLANI I VEPRIMIT	58
10.1. ZBATIMI I MASAVE TË POLITIKAVE LOKALE, TË PROMOVIMIT DHE NDRYSHIMIT TË SHPREHIVE E SJELLJES	58
10.2. ZBATIMI I MASAVE TË EFIÇIENCËS SË ENERGJISË NË SEKTORIN PUBLIK	1
10.3. ZBATIMI I MASAVE TË EFIÇIENCËS SË ENERGJISË NË SHËRBIMET PUBLIK	2

10.4. ZBATIMI I MASAVE TË EFIÇIENCËS SË ENERGISË NË BUJQËSI	2
10.5. ZBATIMI I MASAVE TË EFIÇIENCËS SË ENERGISË NË TRANSPORT	2
11. MONITORIMI DHE IMPLEMENTIMI I PLANIT TË VEPRIMIT	1
11.1. MENAXHIMI I ENERGISË KOMUNALE	1
11.2. KOORDINIMI	1
11.3. RAPORTIMI	2
11.3.1. MONITORIMI DHE RAPORTIMI BRENDA KOMUNËS	2
11.3.2. RAPORTIMI NË NIVELIN QENDROR (AKEE).....	2
12. MODELI DHE BURIMET E FINANCIMIT PËR IMPLEMENTIMIN E MASAVE TË EFIÇIENCËS SË ENERGISË	3
12.1. FINANCIMI NGA BUXHETI KOMUNAL	3
12.2. FINANCIMI NGA BUXHETI QENDROR	3
12.3. FINANCIMI NGA DONATORËT	3
12.4. FINANCIMI NGA FONDET E BE.....	3
13. KONKLuzionET	4
14. REFERENCAT	5

DRAFT TEMPLATE

Tabela 1 - Potenciali i gjithmbarshëm për kursim në sektorin e ndërtesave publike	11
Tabela 2 -Masat e rekomanduara kumulative	12
Tabela 3 - Të dhëna me rëndësi për komunën e Vitisë	14
Tabela 4 - Buxheti i Komunës së Vitisë	16
Tabela 5 - Buxheti i Komunës së Vitisë(Euro)	16
Tabela 7 - Sasia e energjisë së konsumuar sipas burimeve energjetike mesatare 3 vite në sektorin e ndërtesave	19
Tabela 9. Konsumi i lëndëve djegëse dhe energjisë elektrike	23
Tabela 10 - Konsumi i energjisë sipas sektorëve, për vitin 2018.....	25
Tabela 11 - Gjendja fizike e stokut ndërtimor	26
Tabela 12 - Konsumi i energjisë në ndërtesat administrative	27
Tabela 13 - Konsumi i energjisë në ndërtesat e nën-sektorit të arsimit	28
Tabela 14 - Shkollat me numer te nxënësve nën 84	30
Tabela 15 - Konsumi i energjisë në ndërtesat e shëndetësisë	31
Tabela 16 - Konsumi i energjisë në ndërtesat për kulturë e sport	32
Tabela 17 - Llojet e llambave dhe kapaciteti i instaluar	34
Tabela 18 - Llojet e llambave, konsumi vjetor dhe kapaciteti i instaluar	34
Tabela 19 - Konsumi i përgjithshëm sipas nën-sektorëve	35
Tabela 20 - Kumulativi i konsumit të energjisë në komunë	38
Tabela 21 - Potenciali i gjithmbarshëm për kursim në sektorin e ndërtesave publike	40
Tabela 22 - Potenciali i kursimit në ndërtesat e Administratës	40
Tabela 23 - Potenciali i kursimit në ndërtesat e arsimit, shkencës e teknologjisë.....	41
Tabela 24 - Potenciali i kursimit në ndërtesat e Shëndetësisë.....	42
Tabela 25 - Potenciali i kursimit në ndërtesat e Kulturës dhe Sportit.....	42
Tabela 26 - Llogaritja e potencialit të kursimit te sektori i ndriçimit publik.....	43
Tabela 27 - Potenciali i gjithmbarshëm për kursim	45
Tabela 28 - Faktorët e emisioneve të përdorura për përcaktimin e emisioneve të CO2	45
Tabela 29 - . Konsumi i lëndëve djegëse dhe energjisë elektrike mesatare për tri vite.....	46
Tabela 30 - Kumulativi i konsumit të energjisë	46
Tabela 31 - Masat e propozuara për politika lokale, promovim dhe ndryshim të shprehive të sjelljes.....	58
Tabela 32 - Përmbledhje e masave dhe veprimeve	4
Figura 1. Organogrami i Komunës së Vitisë.....	15
Figura 2 - Shpenzimet për energji dhe sipas sektorëve.....	17
Figura 3 - Konsumi i lëndëve djegëse dhe energjisë elektrike me përqindje	24
Figura 4 - Konsumi i energjisë në ndërtesat e administratës	28
Figura 5. Energjia specifike në ndërtesat e nën-sektorit të arsimit.....	30
Figura 6. Konsumi specifik i energjisë te ndërtesat shëndetësore.....	32
Figura 7 - Konsumi specifik i energjisë te ndërtesat e kulturës dhe sportit	33

1. HYRJE

Bazuar në Direktivën për Eficiencën e Energjisë 2012/27/BE, që ka hyrë në fuqi më 5 dhjetor 2012, Bashkimi Evropian ka vendosur objektiva për reduktimin e konsumit të energjisë primare në 20% deri në vitin 2020. Të gjitha aktivitetet e institucioneve relevante në sektorin e energjisë rrjedhin nga nevojat për të përmbushur kërkesat e energjisë të vendit dhe përmbushjen e detyrimeve nga Traktati i Komunitetit të Energjisë. Republika e Kosovës si nënshkruese e Traktatit të Komunitetit të Energjisë është përcaktuar të kontribuoj në arritjen e objektivave të eficiencës së energjisë, duke krijuar stimuj për kursimin e energjisë nga qytetarët, gjithashtu për hapjen e tregjeve dhe bizneseve të reja për aplikimin e teknologjive dhe shërbimeve efikase për energji.

Plani Kombëtar i Veprimet për Eficiencë të Energjisë në Kosovë ((2010-2018)) është dokument bazik për implementimin e politikave për eficiencë të energjisë në Kosovë i miratuar nga Ministria e Zhvillimit Ekonomik më 30 shtator 2011. Ai parasheh arritjen e cakut indikativ prej 9% të 1021.08 ktoe deri në fund të periudhës së mbuluar me plan (2010-2018). Prandaj, sasia e energjisë që Kosova synon të kursejë deri në vitin 2018 është 91.89 ktoe. Bazuar në konsumin aktual për periudhën afatshkurtër në fushën e kursimit të energjisë objektivi më i lartë është vendosur në sektorin e amvisërisë me 40% duke u pasuar nga sektori i shërbimeve me 30%. Përveç këtij aspekti, sektori i shërbimeve ka rol të rëndësishëm edhe për faktin se shumica e konsumatorëve të këtij sektori i takon sektorit publik, ndërsa sipas Direktivës 2006/32 / EC ky sektor duhet të jetë sektori kryesor drejt përmirësimit të kursimit të energjisë. Kjo do të thotë se përmirësimi i kursimit të energjisë në këtë sektor është thelbësor për të arritur objektivin përkatës në nivel vendi. Prandaj, hulumtimi i situatës aktuale dhe mbledhja e të dhënave gjithëpërfshirëse për konsumin e energjisë, parashikimi i kërkesës, ofrimi i mundësive alternative për përmbushjen e nevojave dhe identifikimi i mundësive për kursimin e energjisë në këtë sektor paraqet qëllimin kryesor të këtij Plani.

Në bazë të rritjes së zhvillimit ekonomik është paraqitur edhe rritja e konsumit të energjisë që kërkon nga qeveritë vendore që të ndërmarrin masa për kursimin e energjisë ose identifikimin e burimeve të ripërtitshme për gjenerimin e energjisë.

Për të arritur caqet e nivelit nacional, komunat duhet të ndërmarrin plane konkrete ku do të identifikonin situatën aktuale të konsumit të energjisë, shpenzuesit më të mëdhenj, potenciali më i mirë për kursim si dhe masat e mundshme nëpërmjet projekteve konkrete.

PVKEE është një mjet që mund të ndihmojë komunat për një planifikim të tillë.

1.1. KONTEKSTI

Në vazhden e aktiviteteve për arritjen e caqeve për kursim të energjisë ne nivel nacional, Komuna e Vitisë me ndihmën e GIZ-it gjerman, janë zotuar që të përgatisin PKVEE.

Komuna e Vitisë, pas hartimit të PKEE 2015-2020, me përkrahjen e GIZ-it Gjerman me Pilot Projektin GIZ-KEEP "Krijimi i sistemit për menaxhim të energjisë në nivel lokal" zotohet në hartimin e Planit të Veprimit Komunal për Eficiencë të Energjisë duke e përcjell me projektin përcjellës për Krijimin e Sistemit të Menaxhimit të Energjisë në Nivel Lokal.

1.1.1. OBJEKTIVAT E PKVEE

Objekti i përgjithshëm i PKVEE është zvogëlimi i konsumit të energjisë, rritja e nivelit të KOMFORIT dhe ulja e barrës së shpenzimeve të energjisë në buxhetin komunal të Komunës së Vitisë.

Në gjendjen e Komunës së Vitisë pritet që PKVEE të ketë ndikimet e mëposhtme:

Në gjendjen e Komunës së Vitisë pritet që PKVEE të ketë ndikimet e mëposhtme:

- Zvogëlimi i konsumit të energjisë në sektorët e ndërtimit të ndërtesave, transportit dhe ndriçimit publik;
- Kursimi i buxhetit komunal duke ofruar shërbime më efikente të energjisë;
- Përmirësimi i shërbimeve komunale dhe ngritja e efikasitetit në operim;
- Përmirësimi i kushteve sanitare dhe nivelit të rehatisë (komfortit) në ndërtesat publike;
- Zvogëlimi i emetimeve të CO₂ në të gjithë sektorët duke zbatuar masat e eficiencës së energjisë, duke përdorur burimet e ripërtëritshme të energjisë, duke menaxhuar konsumin, përmes trajnimit dhe masave të tjera;
- Ngritja e vetëdijes e kreatorëve të politikave për kursim të energjisë, operatorëve dhe përdoruesve përfundimtarë.

1.1.2. KORNIZA LIGJORE DHE POLITIKAT

LIGJI I RI PËR EFIÇIENCËN E ENERJISË (Ligji Nr. 06/L -079), miratuar nga Kuvendi i Republikës së Kosovës në Nëntor të vitit 2018, **Neni 6 - Planet Komunale të Veprimit për Eficiencë të Energjisë, zbatimi dhe raportimi**, përshkruan përgjegjësitë e Zyrave Komunale të Energjisë në zhvillimin e Planeve Komunale të Eficiencës së Energjisë dhe Raporteve të Progresit të Zbatimit të Planit Komunal të Eficiencës së Energjisë, sipas udhëzimeve të Agjencionit të Kosovës për Eficiencë të Energjisë - AKEE. Të dy dokumentet duhet të miratohen nga Kuvendi Komunal dhe më pas të dorëzohen në AKEE.

LIGJI I RI PËR ENERJINË (LIGJI Nr. 05/L -081) - Neni 9- Roli i qeverisjes lokale thotë se Organet e qeverisjes lokale duhet që në dokumentet e tyre zhvillimore të planifikojnë nevojat dhe mënyrën e furnizimit me energji dhe ato dokumente t'i harmonizojnë me Strategjinë dhe Programin për Zbatimin e Strategjisë, si dhe bilanceve të energjisë.

UDHËZIM ADMINISTRATIV (QRK) Nr. 09/2017, datë 6 shtator 2017, PËR ZYRAT E ENERJISË KOMUNALE - përcakton detyrat dhe përgjegjësitë e zyrave komunale të

energjisë për të adresuar çështjet e planifikimit, zbatimit dhe monitorimit të politikave energjetike në nivel lokal. Ndër detyrat dhe përgjegjësitë e tjera të Zyrave Komunale të Energjisë më poshtë janë shënuar përgjegjësitë kryesore:

- të krijojë një bazë të dhënash dhe të mbajë një sistem informacioni për grumbullimin e rregullt të të dhënave për konsumin e energjisë në baza periodike, shpenzimet e energjisë dhe të dhëna të tjera relevante duke mbajtur një regjistër që mundëson përzgjedhjen e indikatorëve potencial të eficiencës së energjisë për ndërtesat komunale energjetike,
- të raportojë për zbatimin e PKVEE, dhe zhvillimet e pritshme në pjesën e mbetur të Programit,
- të zhvilloj aktivitetet e planifikimit të sektorit të energjisë, bazuar në Strategjinë e Energjisë, për të mbështetur zhvillimin e qëndrueshëm ekonomik dhe social të komunave,
- të sigurojë të dhënat e nevojshme për Ministrinë përkatëse për përgatitjen e PKVEE-it, rishikimin dhe përgatitjen e Programit të Zbatimit të Strategjisë së Energjisë për tre (3) vjet në pajtim me Ligjin për Energjinë,
- të monitorojë vazhdimisht zbatimin e PKVEE në nivelin komunal dhe t'i raportojë Ministrisë për zbatimin e tij

1.1.3. PËRFITIMET E PRITURA NGA PKVEE

Përfitimet që priten nga zbatimi i PKVEE janë të natyrës financiare, mjedisore dhe operacionale. Si të tilla do të numërohen kursimet në buxhetin komunal që vijnë nga zvoglimi i konsumit të energjisë si dhe zëvendësimi i lëndës së shtrenjt për prodhimin e energjisë me lëndë që kushton më pak por edhe nuk ndot mjedisin .

1.2. PËRMBLEDHJE EKZEKUTIVE

PKVEE jep informacion mbi konsumin e energjisë në stokun e ndërtesave komunale - ndërtesat administrative, arsimore dhe shëndetësore, sektorin e ndriçimit rrugor dhe flotën e automjeteve komunale. Përmban synime, prioritetet dhe afate specifike. Ky plan përfshin përdorimin e energjisë, disponueshmërinë e burimeve dhe reduktimin e emetimeve që shkaktojnë probleme të ndryshimeve klimatike. PKVEE tregon zonën që do të ndikohet si: kursime potenciale në stokun e ndërtesave të sektorit e arsimit në nivel komunal. Plani përfshin gjithashtu një plan zbatimi, identifikimi i masave adekuate me kursimet e mundshme të parashikuara dhe vlerësimet e nevojshme të parashikuara.

Me zhvillimin e këtij Plani Komunal të Eficiencës së Energjisë, Komuna e Vitisë promovon një strategji të qëndrueshme afatgjatë dhe një plan specifik për arritjen e objektivave mjedisore dhe ekonomike. E rëndësishme së veçantë është vlerësimi i potencialit të kursimit dhe sektorët me potencial më të madh.

1.2.1. POTENCIALI I PËRGJITHSHËM I KURSIMIT TË ENERGJISË

Potenciali për kursim të energjisë është analizuar në dy sektorë: Stokun e ndërtesave komunale në komunën e Vitisë që përbëhet nga ndryshime / përmirësime realisht të arritshme duke krahasuar konsumin aktual të energjisë dhe konsumin e energjisë pas zbatimit të masave të qëndrueshme të eficiencës së energjisë dhe Ndrëçimin Publik në Komunën e Vitisë që përfshinë ndërrimin e llambave të Zhivës me Llamba LED.

Vlera e potencialit për eficiencë energjetike është përcaktuar nga parametrat e mëposhtëm:

- Kushtet aktuale,
- Investimet e nevojshme,
- Niveli real i zbatimit të masave të eficiencës së energjisë.

Potenciali për kursimin e energjisë është si më poshtë:

Tabela 1 - Potenciali i gjithmbarshëm për kursim në sektorin e ndërtesave publike

Sektori	Kursimet [MWh/ vit]	Investime per tri vite [EUR]	Kursimet CO ₂ [tCO ₂ vit]
Politika komunale, promovim	/	110,000	/
Ndërtesat komunale	803	1,342,000	71
Ndrëçim publik	7.7	23,000	11
Gjithsej	836	1,475,000	82

Meqë i tërë sistemi i ndriçimit publik tanimë është me llamba eficiente, nuk parashihet ndonjë potencial në kursimin e energjisë nga investimet në Ndrëçimin publik apo transportin publik.

POTENCIALI I KURSIMIT SIPAS PKVEE

Dokumenti identifikon masat për ngritje kapacitetesh dhe vetëdijësim të banorëve të Komunës së Vitisë për rëndësinë e kursimit të Energjisë, masat për renovime të stokut të ndërtesave publike sipas radhës së përcaktuara në bazë të kriterëve të përvetësuar, masat për deponim qendrorë të biomasës dhe prezanton Planin e Veprimit me masa konkrete.

Efektet e masave të rekomanduara rezultojnë me vlerat sikur në tabelën në vijim.

Tabela 2 -Masat e rekomanduara kumulative

Sektori	Kursimet [MWh/ vit]	Investime per tri vite [EUR]	Kursimet CO ₂ [tCO ₂ vit]
Politika komunale, promovim	/	110,000	/
Ndërtesat komunale	731	1,314,000	74
Ndriçim publik	7.7	23,000	11
Gjithsej	836	1,447,000	85

DRAFT TEMPLATE

2. INFORMATAT BAZË PËR KOMUNËN

2.1. POZITA DHE TOPOGRAFIA

Komuna e Vitisë, me një sipërfaqe prej rreth 270 km², shtrihet në juglindje të Republikës së Kosovës. Në verilindje kufizohet me komunën e Gjilanit, në perëndim me komunën e Ferizajit, në jugperëndim me komunën e Kaçanikut dhe krejtësisht në juglindje kufizohet me Republikën e Maqedonisë.

Kjo komunë ka 39 vendbanime, 38 fshatra dhe qyteti i Vitisë.

Komuna e Vitisë sipas rezultateve të regjistrimit të popullsisë së vitit 2011 ka 7496 banesa (shtëpi), 7520 ekonomi familjare dhe 46987 banorë¹.

INFRASTRUKTURA TEKNIKE

Infrastruktura rrugore

Transporti në Viti, kryesisht realizohet përmes rrugëve automobilistike. Në mungesë të transportit përmes hekurudhës, sidomos të mallrave me tonazh të lartë, rrugët automobilistike ngarkohen së tepërmi dhe kështu vie deri te dëmtimi i tyre.

Rrjeti i ujësjellësit

Në qytetin e Vitisë dhe në disa fshatra, ka sisteme të instaluar të ujësjellësve. Përkundër kësaj, sipas informative të organeve kompetente në Viti, vetëm 97% e popullatës urbane është e kyçur në rrjetin publik të furnizimit me ujë¹⁴. Siç shihet nga lart, vetëm banorët të cilët janë duke banuar në qytet furnizohen me ujë nga rrjeti qendror i ujësjellësit dhe sipas informatave jo të gjithë banorët e qytetit. Për shkak të mungesës së ujit, ka reduktime të rregullta (5 orë/ditë). Humbjet teknike dhe administrative në sistemin e ujësjellësit, janë shumë të mëdha (mesatarja e humbjeve është rreth 40 %).²

Furnizimi me energji elektrike

Vitia me rrethinë, furnizohet nga linja e transmisionit 110 kV, e cila është e nisur nga trafostacioni Prishtina-4, e cila pastaj vie në trafostacionin e Gjilanit vazhdon, dhe arrin në Viti, saktësisht në fshatin Ramnishtë të komunës së Vitisë. Pastaj kjo linjë 110 kV, vazhdon për Sharr nga fshati Ramnishtë i Vitisë.

2.2. KLIMA

Klima në komunën e Vitisë ndryshon edhe në pjesët e ndryshme të vendit, në pjesët jug-perëndimore të Vitisë kemi temperatura më të ulëta (për 0.5 Co) të reshura më pak, kurse

¹ PKEE Viti 2016-2020

² PZHU Viti

në pjesën veri-lindore ku shtrihet lugina e lumit Morava e Binçës parametrat klimatik ndryshojnë³

2.3. POPULLATA DHE VENDBANIMET

Qyteti i Vitisë, gjendet në pjesën juglindore të Kosovës, regjionin e Anamoravës, në qendër të Komunës së Vitisë, me një sipërfaqe prej, **10.785 km²**. Në veri-lindje kufizohet me komunën e Kllokotit, në veri-perëndim me fshatin Pozheran, në perëndim me fshatrat Drobeshin dhe Gërmovë. Në jugë-perëndim me fshatin Smirë, në jugë me fshatrat Kabash dhe Binçe, në jug-lindje me fshatin Beguncë dhe në lindje, me fshatin Ramnishtë. Gjatësia e vijës kufitare e komunës është, **18.96 km**. Sipërfaqja e ndërtuar aktualisht në qytetin e Vitisë, përfshinë një sipërfaqe prej, **169.64 ha**.

Sipas madhësisë demografike, qyteti i Vitisë mund të kategorizohet, në: vendbanimet e karakterit urban. Në bazë të dhënave të fundit nga grupet punuese për përgatitjen e Planit Zhvëllimor Urban (grupit për demografi dhe çështje sociale), në komunën e Vitisë për vitin 2010, vendbanimin e Vitisë e kategorizon në kategorinë e katërt të vendbanimeve të madhësisë me mbi 5000 banor, dhe në këtë drejtim janë 2 vendbanime: Pozherani me 6820 banorë, dhe Vitia me 8000 banor.⁴Të dhëna të rëndësishme gjeografike e demografike janë dhënë në tabelën në vijim:

Tabela 3 - Të dhëna me rëndësi për komunën e Vitisë

<i>Komuna</i>	<i>Viti</i>
<i>Adresa</i>	Rr. 28 Nëntori.
<i>Regjioni</i>	<i>Gjilan</i>
<i>Kodi postal</i>	61000 Viti
<i>Ueb faqja</i>	www.kk.rks.gov.net/Viti
<i>Sipërfaqja</i>	270km ²
<i>Numri i fshatrave/vendbanimeve</i>	38/39
<i>Numri i popullsisë</i>	46987 banorë
<i>Numri i ekonomive familjare</i>	7520
<i>Popullsia në zona urbane</i>	8000 banorë
<i>Klima</i>	<i>Kontinentale</i>
<i>Gjatësia e sezonit të ngrohjes</i>	185 ditë

³ PZHK Viti

⁴ PZHU Viti

2.4. STRUKTURA ORGANIZATIVE

Struktura organizative e Komunës së Vitisë është paraqitur në organogramin e mëposhtëm.

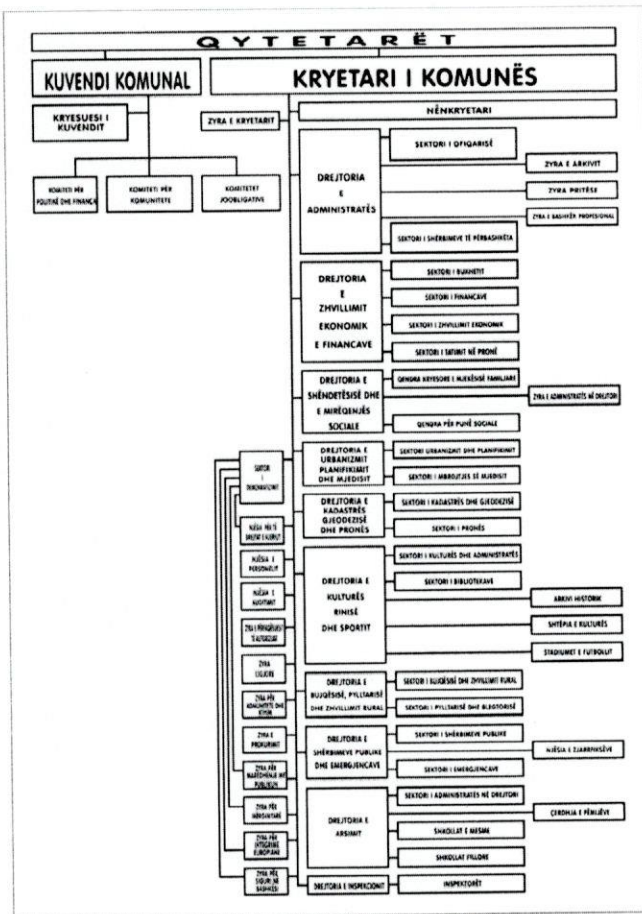

Figura 1. Organogrami i Komunës së Vitisë

Komuna e Vitisë ka emëruar Menaxherin e zyrës për energji, z. Xhelal Musa. Të dhënat e përgjithshme për komunën në këtë dokument janë siguruar nga ueb faqja e Komunës së Vitisë dhe zyrtarët përgjegjës

2.5. INDIKATORËT EKONOMIK DHE FINANCIAR

Komuna e Vitisë ka të hartuar dhe aprovuar Kornizën afatmesme buxhetore (KAB) për vitin 2019-2021. Të hyrat komunale të komunës Viti realizohen në bazë të Rregullores mbi Tarifat dhe Ngarkesat Komunale, Rregullores mbi tatimin në Pronë si dhe dispozitave tjera ligjore të cilat përcaktojnë llojet e ndryshme të të hyrave komunale me të cilat komuna ka të drejtë të caktoj dhe inkasoj siç janë licencat e bizneseve dhe të hyrat tjera vetanake komunale. Bazën e të hyrave komunale e përbëjnë Tatimi në pronë të cilat të

hyra duhet shpenzuar ekskluzivisht në sferën e projekteve për investime kapitale në infrastrukturën rrugore, ujësjellës, kanalizim⁵

Buxheti komunal sipas këtij dokumenti është dhënë në figurën më poshtë:

Kategorite ekonomike	V.2018	V.2019	V.2020	V.2021
Pagesat dhe shtesat	7203838	7,309,561	7,280,342	7,411,985
Mallrat dhe shërbimet	1281874	1,481,703	1,381,550	1,371,889
Huamarrja në shëndetësi-mallra dhe shërbime	112,769	112,769		
Shpenzimet komunale	200,862	221,000,	222,800	236,138
Subvencione dhe transfere	197,712	210,000	237,572	238,138
Shpenzime kapitale	2,213,699	2,123,287	2,526,203	2,923,829
Totali EURO	11,097,987	11,345,551	11,748,467	12,182,641

Tabela 4 - Buxheti i Komunës së Vitisë

Shpenzimet për energji llogariten duke përdorur konsumin e energjisë të raportuar nga komuna dhe çmimet mesatare specifike të karburanteve dhe energjisë elektrike.

Tabela 5 - Buxheti i Komunës së Vitisë(Euro)⁶

Viti	2018
Buxheti total	€ 11,097,987
Fatura e përgjithshme e energjisë	€ 224,171 (pa transport)
<i>Ndërtesat publike - (përfsh. Ene. Elektrike, termike)</i>	€ 184,799
<i>Ndriçimi publik</i>	€ 39,372
<i>Automjetet e komunës (karburantet)</i>	Nuk ka të dhëna

Fatura e energjisë së komunës së Vitisë në kategorizimin e shpenzimeve ndahet mes kategorisë „Mallra dhe shpenzime“ dhe kategorisë „Shpenzime komunale“. Në tërësi buxheti i planifikuar për këto dy kategori bashkë është €1,482,736 ndërsa shpenzimet për energji arrijnë 15% të kësaj vlere

Shpenzimet komunale për lëndë djegëse, karburante dhe energji elektrike për vitin e kaluar raportues shprehur në terma financiar mund të gjenden në grafikun e mëposhtëm.

⁵ Korniza afatmesme buxhetore 2019-2021

⁶ Burimi i informatave-Komuna e Shtimes

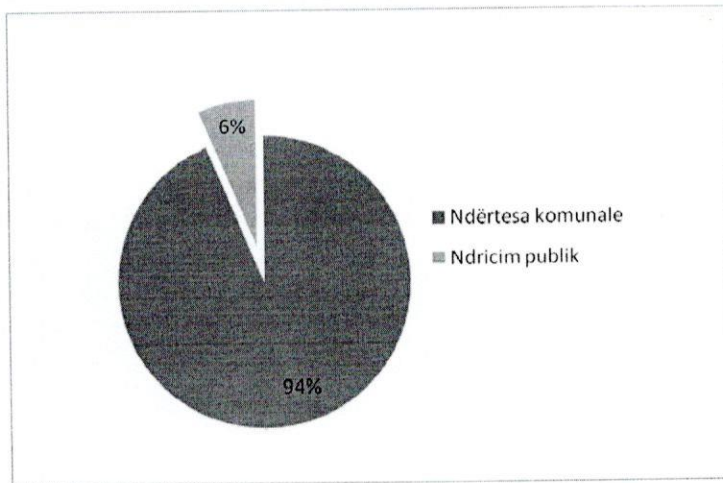

Figura 2 - Shpenzimet për energji dhe sipas sektorëve

2.6. NDËRLIDHJA ME POLITIKAT LOKALE, NACIONALE DHE TË TJERA

Ky dokument ndërlidhet me politikat tjera relevante lokale, nacionale dhe ndërkombëtare.

LIGJI Nr. 06/L -079 PËR EFIÇIENCË TË ENERGJISË tek Neni 1- Qëllimi përcakton kornizën ligjore të domosdoshme për promovimin dhe përmirësimin e efijencës së energjisë në Republikën e Kosovës, me qëllim të përcaktimit të caqeve të efijencës së energjisë dhe arritjen e këtyre caqeve në zbatim të planeve të veprimit për efijencë të energjisë, zhvillimin e tregut të shërbimeve energjetike dhe masat tjera të efijencës së energjisë, ndërsa Neni 6 - Planet Komunale të Veprimit për Efijencë të Energjisë, përcaktojnë format dhe mënyrat e raportimit të komunave kudnrejt Qeverisë në lidhje me zbatimin dhe monitorimin e planeve komunale për efijencë të energjisë. Gjithashtu Udhëzimi Administrativ (QRK) Nr. 09/ 2017 për Zyrat Komunale të Energjisë si akt nënligjor, rregullon pozitën dhe detyrat e zyrave komunale të energjisë.

Plani Lokal i Veprimit në Mjedis i Vitisë 2016-2020, parasheh në objektivin e parë: Përmirësimi i gjendjes në mjedis dhe mbrojtja e shëndetit të popullatës përmes rritjes së sipërfaqeve të gjelbëruara, rivitalizimi i deponive dhe promovimi i ndërgjegjësimit publik për përgjegjësinë e mbrojtjes së mjedisit, rritja e mbrojtjes së publikut dhe investimet e nevojshme edukimi mjedisor, ndryshimet klimatike, pyjet zhvillimii mjedisit të paster dhe i pranushëm.

Plani Komunal i Efijencës së Energjisë 2014-2020 (PKEE) është realizuar në përputhje me dispozitat e Ligjit për Efijencën e Energjisë 04 / L-016 dhe paraqet dokumentin e parë ligjor të Komunës i cili është përqendruar në adresimin e energjisë, efijencën e energjisë dhe zvogëlimin e CO2 brenda nivelit lokal. Plani shpreh angazhimin e qartë se si plani komunal funksionon në çështjet e energjisë, ndryshimet klimatike në përgjithësi, dhe efikasitetin e energjisë në veçanti. PKEE adreson konsumin e energjisë në

ndërtesat komunale dhe ndriçimin e rrugëve. Ai i paraqet fushat të cilat do të ndikohen si: potencialin për kursime në stokun e ndërtesave publike komunale duke përfshirë edhe ndriçimin publik, kjo po ashtu përfshinë edhe koston e investimeve, planin e zbatimit dhe kursimet e vlerësuara potencial si dhe liston projekte për realizimin e caqeve.

2.7. PËRVOJA NË ZBATIMIN E MASAVE TË EFIÇIENCËS SË ENERGJISË

Komuna e Vitisë cdo vit bën renovimin e ndërtesave publike në juridiksion të saj duke përmirësuar mbështjellësin dhe sistemet e ngrohjes dhe ndriçimin.

Gjithashtu në baza vjetore komuna ndan mjete për ndriçimin publik të ri por edhe përmirësimin e ekzistuesit:

2.7.1. KAPACITETET PËR IMPLEMENTIMIN E PROJEKTEVE

Administrata komunale është përgjegjëse për zbatimin e të gjitha detyrave ekzekutive të caktuara nga statuti dhe aktet e tjera normative komunale. Vendimet mirren në Asamblenë komunale. Komuna e Vitisë ka emëruar menaxherin për eficiencë të energjisë që do të shërbejë si koordinator me sektorët përkatës varësisht prej sektorit në të cilin realizohet projekti. Me krijimin dhe funksionalizimin e sistemit komunal për menaxhimin e energjisë dhe me vendosjen e të dhënave në softverin ENMASOFT, Menaxheri komunal i energjisë do të ketë më të lehtë menaxhimin e të dhënave nga terreni për ndërtesat komunale dhe ndriçimin publik, si dhe në krijimin e Planit Komunal të Veprimtimit për Eficiencë të Energjisë (PKVEE).

Ky është një mjet lehtësimi për realizimin e projekteve për EE nëpërmjet identifikimit më të lehtë të potencialit të kursimit si dhe përdorimit të këtyre të dhënave me sektorët tjerë relevantë

3. FURNIZIMI ME ENERGJI, PRODHIMI DHE DISTRIBUIMI

3.1. FURNIZIMI ME ENERGJI

Sa i përket godinave në pronësi komunale, komuna ka përgjegjësinë për ngrohje, ndriçim dhe pajisje administrative. Sektori i banimit është shumë i rëndësishëm dhe jetësor për komunën, megjithatë komunat nuk kanë përgjegjësi për menaxhimin e energjisë në këto ndërtesa. Kompania për furnizimin e shpërndarjes së energjisë elektrike (KEDS) është përgjegjëse për ofrimin e shërbimeve të energjisë elektrike në këtë komunë, megjithatë, konsumi i energjisë dhe shërbimet e tjera të lidhura me energji janë jashtë juridiksionit komunal.

Një sistem i mundshëm i ngrohjes qendrore në qytet do të zvogëlonte dukshëm konsumin e energjisë si në sektorin publik edhe privat në komunë.

Sektorin e energjisë elektrike i ekonomive familjare dhe ndërtesave publike është një nga sektorët e rëndësishëm të konsumimit të energjisë në Komunën e Vitisë. Rëndësia e saj është theksuar nga fakti se konsumon sasi të mëdha të energjisë elektrike dhe lëndës djegëse, e cila ka kontribuar në krizën aktuale të rëndë të energjisë në vend.

Të gjitha këto argumente do të thotë se rajoni ka nevojë për konsum më të lartë të energjisë sesa pjesët e tjera të Kosovës, në sektorët e ekonomive familjare dhe publike.

Përdorimi në rritje i pajisjeve elektrike, mungesa e lëndës djegëse të drurit dhe çështje të tjera të lidhura, si qasja dhe çmimet, janë shqetësuese dhe mund të shkaktojnë probleme të mëtejshme në të ardhmen. Situata shkon e përkeqësohet nga prerjet e pakontrolluara të lëndës djegëse në zonat rurale. Kjo ndikon në nivelin dhe strukturën e furnizimit total të energjisë për këtë rajon.

Tani për tani, popullsia në Komunën e Vitisë ka përdorur më së shumti drurin si lëndë djegëse për ngrohjen e hapësirës.

Në Tabela 6 janë paraqitur sasitë e shpenzuara të burimeve të ndryshme të energjisë për sektorin e ndërtesave në Komunën e Vitisë mesatarja e tri viteve të fundit:

Tabela 6 - Sasia e energjisë së konsumuar sipas burimeve energjetike mesatare 3 vite në sektorin e ndërtesave

Sektorin/njesi	Dru	Thëngjill	Pelet	Naftë	Energji elektrike
	m ³	ton	ton	litra	MWh/vit
Administrata				4000	167916
Arsimi	2865				452315
Shendetesi	370				49137
Kulture					18123
Gjithsej njesi	3235	0	0	4000	687491
Gjithsej MWh/vit	5370.1	0	0	43.2	687.49

3.1.1. ENERGJIA ELEKTRIKE

Energjia elektrike është burimi i dytë më shumë i përdorur. Sikur përdoruesit individualë ashtu edhe kolektivë si Komuna e përdorin energjinë elektrike për pajisje, ngrohje, ndriçim dhe të ngjashme. Konsumi i energjisë elektrike për vitin 2018 në sektorin e ndërtesave komunale ishte 847MWh/vit ose 13% e konsumit total të energjisë. n.

3.1.1.1. FURNIZIMI ME ENERGJI ELEKTRIKE

Furnizimi me energji elektrike bëhet nga kompanitë energjetike KOSTT (kompani publike) dhe KEDS (kompani e privatizuar). KOSTT-i që manaxhon me linjat e tensioneve të larta të transmetimit të energjisë në nivelet e tensionit 110kV, 220kV dhe 400kV, ndërsa KEDS menaxhon furnizimin dhe shpërndarjen e energjisë elektrike si dhe mirëmbajtjen dhe zhvillimin e rrjetit të shpërndarjes së energjisë në nivelet e tensionit 35kV, 10kV dhe 0.4kV.

2. NS 35/10 kV Kllokoti me fuqi të instaluar 2x8 MVA, me ngarkesë maksimale në muajin Dhjetor 2014 14.3 MW dhe harxhim mujor 6,621,023 kWh. Nga ky nëstacion bëhet furnizimi i pjesës tjetër të konsumatorëve nëpërmjet 8 linjave 10 kV: Pozharani, Sllatina, Kllokoti-Skifteraj, Terpeza, Industriali, Vineksi, Jeta dhe Stacionari. Këto linja 10 kV janë të shpërndara nëpër qytet dhe në të gjitha vendbanimet e komunës së Vitisë, e që në fund energjia e distribuar të konsumatorët transformohet në nivelin 400V nëpërmes trafostacioneve distributive 10(20)/0.4kV.⁷

3.1.1.2. DISTRIBUIMI I ENERGJISË ELEKTRIKE

Komuna e Vitisë me rrethinë furnizohet me energji elektrike nga nënstationi NS 110/35/10 kV Vitia, nëpërmes dy linjave 110kV, njëra linjë nga NS 110/35/10kV Gjilani 1 dhe tjetra nga NS 110/0.6 kV Sharr-Cemi. Nënstationi NS 110/35/10 kV Vitia ka kapacitet transformues prej 2x20 MW, me ngarkesë maksimale 26.7MW, nga i cili furnizohen me energji elektrike dy nënstacione:

1. NS 35/10 kV Rrafshina me fuqi të instaluar 2x8MVA, furnizohet nga nënstationi NS 110/35/10 kV Rrafshina me kapacitet transformues prej 2x20 MW, me ngarkesë maksimale në

muajin Dhjetor 2014 prej 11MW dhe harxhim mujor 4,639,000 kWh. Nga ky nënstation bëhet furnizimi i konsumatorëve të komunës së Vitisë nëpërmjet 6 linjave 10kV: Vitia, Begunca, Stublla, Germova, Smira dhe Binça.

3.1.2. DERIVATET E NAFTËS

3.1.2.1. NAFTA

Në bazë të dhënave, Derivati i vetëm që është përdorur në Komunën e Vitisë është Nafta me 4,000 l/vit per ngrohje të ndërtesave . Nafta gjithashtu përdoret edhe për transport nga automjetet e flotes komunale.

3.1.2.2. BENZINA

⁷ PKEE Viti 2016-2020